

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Opnamerichtlijnen voor journalisten

Geaccrediteerde journalisten mogen in het kader van vrije nieuwsgaring opnamen maken in het Tweede Kamergebouw. Het criterium daarbij is dat het moet gaan om parlementaire verslaglegging of het verklaren en toelichten van parlementaire en politieke gebeurtenissen. Onder opnamen wordt in deze richtlijnen verstaan: alle vormen van geluid- en/of beeldregistratie.

Met de opnamerichtlijnen voor journalisten (hierna: de opnamerichtlijnen) wordt vastgehouden aan het principe van vrije nieuwsgaring, en tegelijkertijd gewaarborgd dat volksvertegenwoordigers en ambtenaren het Kamerwerk naar behoren kunnen uitvoeren.

De opnamerichtlijnen zijn op 14 november 2018 vastgesteld door het Presidium van de Tweede Kamer, daartoe bevoegd volgens artikel 15.5 van het Reglement van Orde. Op (27 november 2024), 11 maart 2020 en op 24 februari 2021 heeft het Presidium een aanvulling op deze richtlijnen gedaan (7.4) (3.8) (5.1). Vanwege de verhuizing naar het tijdelijk gebouw B67 zijn enkele locaties vervallen en toegevoegd (2.1). Met ingang van 21 maart 2022 is het cameramensen en fotografen toegestaan opnamen te maken vanaf de publieke tribune (2.1). Met ingang van 27 november 2024 zijn de richtlijnen verder passend gemaakt gezien het tijdelijke gebouw B67 (2.1) (3.5), zijn er enkele aanpassingen gedaan rondom opnames in de plenaire zaal (3.3, gebruik stille camera's) (3.10, gebruik statief) (3.11, herdenkingen) (4.3, gebruik attributen) en is artikel (7.1, aanspreken met draaiende camera) aangepast. In gevallen waarin deze opnamerichtlijnen niet voorzien, beslist het Presidium over de te volgen werkwijze.

1. Algemeen

- 1.1 In het gebouw van de Tweede Kamer mogen alleen opnamen worden gemaakt die zijn bestemd voor parlementaire en politieke verslaggeving, het verklaren en toelichten van parlementaire gebeurtenissen of het verslaan van activiteiten en evenementen van de Tweede Kamer.

- 1.2 Gefingeerde situaties zijn niet toegestaan.
- 1.3 Het is verboden opnamen te maken van stukken, telefoons, documenten, tablets, laptops etc. van Kamerleden, bewindspersonen, fractiemedewerkers, ambtenaren en andere aanwezigen in de zaal, zodanig dat de informatie daarop leesbaar is.
- 1.4 Alleen met toestemming van de Stafdienst Communicatie kan van de richtlijnen worden afgeweken.
- 1.5 Bij het maken van opnamen dient de accreditatie die is verstrekt door de Stafdienst Communicatie te allen tijde zichtbaar te worden gedragen.
- 1.6 Aanwijzingen van het personeel van de Tweede Kamer dienen altijd te worden opgevolgd. De Tweede Kamer behoudt zich het recht voor verstrekte faciliteiten te allen tijde te wijzigen of in te trekken.

2. Ruimten waar geen opnamen mogen worden gemaakt

- 2.1 Het is niet toegestaan opnamen te maken in/op/vanaf:
 - vak-K;
 - de ministerskamer en de ambtenarenkamer;
 - de ruimtes voor de ministerskamer en ambtenarenkamer;
 - de Voorzittersvleugel;
 - het Ledenrestaurant;
 - het Statenrestaurant;
 - het Statenlokaal;
 - de koffiecorners op de eerste en derde verdieping
 - de kantoren van het ambtelijk personeel van de Tweede Kamer;
 - de fractieruimten. Uitzonderingen hierop na toestemming Kamerleden/fractievertegenwoordigers;
 - de plaatsen waar beveiligingsfunctionarissen werken en beveiligings-apparatuur opgesteld staat in de Tweede Kamer;
 - de wandelgang (de halfronde gang achter de plenaire vergaderzaal). Uitzondering hierop wordt gemaakt voor uitsluitend foto-opnamen waarbij door alle in de foto-opname voorkomende personen toestemming wordt verleend voorafgaande aan publicatie.
 - De hal tussen het Ledenrestaurant en de plenaire zaal;
 - Alle technische ruimtes van de Tweede Kamer
 - de werkkamers van de journalisten (alleen bij uitdrukkelijke toestemming van de betreffende redactie) en de toeleidende ruimtes;

- 2.2 Het is niet toegestaan om vanuit de gangen of andere posities opnamen te maken van aanwezigen in de in 2.1 genoemde ruimten. Dit geldt ook voor ruimten waarin besloten (commissie)vergaderingen plaatsvinden.

3. Opnamen in de plenaire vergaderzaal tijdens vergaderingen

- 3.1 Opnamen in de plenaire zaal zijn uitsluitend toegestaan indien:
- (1) deze worden gemaakt door geaccrediteerde fotografen en cameramensen;
 - (2) de opnamen de vergaderorde niet verstoren.
- Het aantal vertegenwoordigers van visuele media aanwezig tijdens een vergadering kan worden beperkt op last van medewerkers van de Tweede Kamer.
- 3.2 Opnamen op de publieke tribune zijn toegestaan vanaf bepaalde posities, mits de zichtlijnen van het publiek daardoor niet worden gehinderd.
- 3.3 Alle opnamen dienen zo onopvallend mogelijk gemaakt te worden; alleen het gebruik van stille fotocamera's is toegestaan. Wanneer cameramensen of fotografen geen opnamen maken, dienen zij de zaal of wandelgang direct te verlaten.
- 3.4 Bij het maken van opnamen in de plenaire zaal mogen fotografen en cameramensen zich niet begeven in de "spreek- en kijklijn" van de Voorzitter van de Tweede Kamer, Kamerleden, bewindslieden, en griffiers.
- 3.5 Bij het maken van opnamen in de plenaire zaal mogen fotografen en cameramensen zich niet ophouden tussen de zetels van de leden, achter of tussen de regeringsbanken, achter de zetel van de Voorzitter, bij de vlag en in het gedeelte waar de medewerkers van de dienst Verslag en Redactie werken.
- 3.6 Het is verboden opnamen te maken van de werkbladen van de banken in de zaal.
- 3.7 Het is wel toegestaan vanuit de doorgangen van de wandelgang richting de zaal opnamen te maken in de plenaire zaal.
- 3.8 Het gebruik van flitsapparatuur en/of extra lampen is niet toegestaan.
- 3.9 Het is niet toegestaan om audio-opnamen te maken. Meenemen van een losse microfoon, zendermicrofoon, richtmicrofoon of hengelmicrofoon en dergelijke is niet toegestaan. Ingebouwde cameramicrofoons moeten in de vergaderzaal uitgeschakeld zijn. Dit geldt (ook) bij aanvang van vergaderingen, tijdens schorsingen en na afloop van een vergadering of debat.

- 3.10 Meenemen van een statief is in de zaal en in de wandelgang niet toegestaan.
- 3.11 Tijdens stemmingen en tijdens herdenkingen is het niet toegestaan om opnamen te maken in de plenaire zaal. Uitzondering daarop is dat er vanuit de doorgangen van de wandelgang richting de zaal opnamen gemaakt mogen worden.
- 3.13 Wanneer de Voorzitter van de vergadering aankondigt dat er in beslotenheid wordt doorvergaderd, dienen aanwezige journalisten direct de opnameapparatuur af te sluiten en de zaal te verlaten.
- 3.14 Verslaggevers mogen de plenaire zaal tijdens de vergadering niet betreden. Na toestemming van de Stafdienst Communicatie mogen verslaggevers tijdens lange schorsingen stand-up-bijdragen maken.

4. Opnamen in de plenaire vergaderzaal buiten de vergaderingen

- 4.1 Buiten de vergadering is het maken van opnamen in de plenaire vergaderzaal alleen toegestaan met verkregen toestemming van de Stafdienst Communicatie.
- 4.2 Indien de in artikel 4.1 bedoelde toestemming is verleend, mogen in de plenaire zaal slechts opnamen worden gemaakt van/interviews worden afgenomen met Kamerleden en/of bewindspersonen. Bij deze opnamen/interviews mag niet worden plaatsgenomen in de Voorzitterszetel.
- 4.3 Het is niet toegestaan attributen in de zaal te plaatsen ten behoeve van het maken van opnamen in de plenaire zaal, indien de in artikel 4.1 bedoelde toestemming is verleend.

5. Opnamen in commissiezalen tijdens openbare vergaderingen

- 5.1 Opnamen tijdens openbare vergaderingen in de commissiezalen mogen uitsluitend van een vaste, door medewerkers van de Tweede Kamer aangegeven positie worden gemaakt. Het is niet toegestaan om audio-opnamen te maken in de commissiezalen voorafgaand en aansluitend aan de vergadering of tijdens schorsingen.

- 5.2 Voor zover van toepassing gelden de regels als onder 3, tenzij de voorzitter van de vergadering anders bepaalt.
- 5.3 Voor vergaderingen van enquêtemissies kunnen andere opnamerichtlijnen gelden.

6. Opnamen in commissiezalen buiten de vergadering

- 6.1 In de commissiezalen mogen buiten de vergaderingen alleen opnamen worden gemaakt met toestemming van de Stafdienst Communicatie.
- 6.2 Indien de in artikel 6.1 bedoelde toestemming is verleend, mogen slechts opnamen worden gemaakt van/interviews worden afgenomen met Kamerleden en/of bewindspersonen in de commissiezalen.

7. Overige opnamen

- 7.1 Het is in de gebouwen van de Tweede Kamer niet toegestaan om Kamerleden en/of bewindsliden aan te spreken met ingeschakelde opnameapparatuur, tenzij zij hiervoor toestemming hebben verleend (uitzondering hierop is 7.2).
- 7.2 Voorafgaand en na afloop van openbare vergaderingen van de Kamer (plenaire en commissievergaderingen) is het toegestaan om Kamerleden en/of bewindspersonen die deelnemen aan de beraadslaging aan te spreken met ingeschakelde opnameapparatuur in nabijheid van de vergaderzalen (doorstep). Indien Kamerleden en/of bewindspersonen vooraf bezwaar maken tegen opnamen en/of uitzending, moet dit worden gerespecteerd en kunnen de beelden niet openbaar worden gemaakt. Indien Kamerleden en/of bewindsliden na afloop van een vergadering de pers te woord staan, mogen hiervan in het kader van de vrije nieuwsgaring wel opnamen worden gemaakt.
- 7.3 In de gangen rondom de vergaderzalen kan men interviews en/of opnamen maken indien men daarbij de normale doorgang niet blokkeert.
- 7.4 Het is niet toegestaan om ambtenaren van de Tweede Kamer aan te spreken met ingeschakelde opnameapparatuur. Dit geldt ook voor mensen die in opdracht van de Tweede Kamer werken, ambtenaren van andere instanties, medewerkers van de fracties en algemeen publiek dat een bezoek brengt aan de Tweede Kamer.

- 7.5 Toegang tot bij fracties in gebruik zijnde ruimten (gangen, werkruimtes etc.) en toestemming om daar opnamen te maken kan alleen door de fracties worden verleend (zie ook art. 2.1). Het verblijven en/ of het maken van opnamen in de voorruimten bij de ingangen van de fractiekamers is zonder uitdrukkelijke toestemming van Kamerleden of fractievertegenwoordigers niet toegestaan.
- 7.6 Het opnemen van interviews/opnamen met gasten/bezoekers die door Kamercommissies en/of Kamerleden zijn ontvangen, is slechts toegestaan in de Statenpassage, dan wel in daarvoor door de Stafdienst Communicatie specifiek aangewezen ruimten.
- 7.7 Het is toegestaan opnamen te maken van kandidaat-leden voor de Tweede Kamer, het Europees Parlement, de gemeenteraad of de Provinciale Staten. Deze opnamen zijn uitsluitend toegestaan in de Statenpassage en – na toestemming van de fractie– in de fractieruimten.
- 7.8 Opnamen van evenementen (tentoonstellingen, aanbidding petities etc.) in de Statenpassage zijn toegestaan.
- 7.9 Voor het maken van opnamen van evenementen zoals ontvangsten van buitenlandse delegaties, lezingen, boekpresentaties etc. kunnen andere opnamerichtlijnen gelden.

8. Herdenkingen

- 8.1 Tijdens de stilte bij herdenkingen is het niet toegestaan te lopen en/of werkzaamheden te verrichten die geluid veroorzaken.

9. Naleving en handhaving

- 9.1 Deze richtlijnen zijn uitgevaardigd door het Presidium, daartoe bevoegd ingevolge artikel 15.5 van het Reglement van Orde. De uitvoering is in handen van de Bodedienst, de Beveiligingsdienst en Stafdienst Communicatie.
- 9.2 Het niet naleven van deze richtlijnen kan leiden tot sancties.
- 9.3 Bij geschillen kan men zich wenden tot de Griffier. Daarvan wordt verslag gedaan aan het Presidium.
- 9.4 In gevallen waarin deze richtlijnen niet voorzien, beslist het Presidium over de te volgen werkwijze.